

Rood Verlangen
presenteert

In deze
lesbrief

De voorstelling

Vorbereiding

Sprookjes: doen

Sprookjes: weten

Dapper

Op reis

Wonderen

Tijdens de voor-
stelling

Lezen, luisteren en
internet

Na de voorstelling

Drie

Sprookjes: praten
en lezen

Om te noteren

Niet vergeten!

BontePels

Lesbrief bij de voorstelling BontePels

Welkom

Binnenkort speelt muziektheatergezelschap Rood Verlangen met actrice Mareen Hoek de sprookjesachtige voorstelling **BontePels**. Een voorstelling gebaseerd op het sprookje *Bontepelsje* en met muziek van Astor Piazzolla.

De spelers van Rood Verlangen hopen dat je van de voorstelling gaat ge-

nieten en bieden je daarom ter inspiratie deze lesbrief aan.

De voorstellingen van Rood Verlangen hebben als doel het gevoel voor taal, verbeelding en cultuur bij kinderen te stimuleren. Via de vertelkunst, muziek en theaterspel maken zij kennis met de rijkdom van de taal.

Uit de voorstelling BontePels
(foto: Jan Schartman)

BontePels

Een koning belooft op het sterfbed van zijn vrouw alleen te hertrouwen met iemand die even mooi is als zij. De enige die aan die voorwaarde voldoet is zijn eigen dochter, maar die moet van zo'n huwelijk natuurlijk niets weten. Dus zit er maar één ding op: vluchten.

Stel je voor... je bent jong en mooi. Maar het verdriet heeft je gevangen. Wat dan?

Wees een held en maak je los! Wees niet bang. Zie maar wat de wereld je biedt. Een prins? Er op af en bevrijd ook hem. En dans weer net als vroeger.

Het verhaal van BontePels is als een tango. Koele, beheerste bewegingen worden gedreven door een vurig, innerlijk verlangen. Een verhaal over een koude buitenwereld en een warme dierenjas.

Een lied uit BontePels

BontePels

Die jongen van zo-even

Dat is een prins

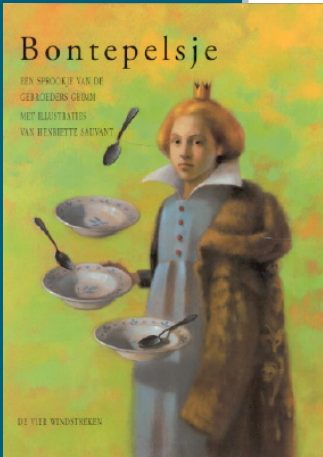
Een vriendje voor het leven

Was je gezicht

Doe uit dat dierenvel

Wees een prinses

En volg hem snel

De voorstelling

BontePels is een verhaal over een moedig meisje. Haar vader is koning en haar moeder is heel ziek. Vlak voordat de moeder sterft, laat ze haar man beloven dat hij opnieuw zal trouwen. Maar dan wel met een vrouw even mooi als zij. Een lastige belofte, want hoe er na haar dood ook gezocht wordt, niemand is mooi genoeg. Totdat het meisje volwassen is en als twee druppels water op haar moeder lijkt. De koning wil met háár trouwen.

Trouwen met je dochter? Dat kan nooit goed zijn!

Hoe kan het meisje hier onderuit komen? Ze belooft haar vader dat hij met haar mag trouwen, op voorwaarde dat hij drie bijzondere cadeaus geeft. *Drie onmogelijke cadeaus, wel te verstaan.* Maar toch, met behulp van een tovenaars, lukt het de vader.

Dus zit er maar één ding op: het meisje vlucht in de donkere nacht een ver, eng bos in. Daar is het koud en ze wordt bang. Zou ze sterven? Een wonder zou nu goed van pas komen.

De dieren van het bos hebben het wanhopige

meisje ontdekt en besluiten haar te helpen. Ze geven haar een heerlijke warme jas als geschenk. Een jas, die het meisje moed geeft, maar die haar er ook als een dier uit laat zien. Ze is als prinses onherkenbaar.

Dan komt er een prins op haar pad en dat is het begin van een liefdesverhaal. De prins weet niet dat zij een prinses is en het meisje weet niet wat de prins voor haar voelt. Zo hebben beiden stap voor stap iets prijs te geven. En dat heeft lange tijd nodig. *Drie feesten lang, wel te verstaan.*

Vorbereiding 1

Ken je televisie? Vast wel! Maar ken je theater? Eigenlijk is theater een soort televisie waar publiek bij zit. En dat zorgt voor best wat verschillen. Denk er maar eens over na.

- Wanneer wordt 'het programma' gemaakt?
- Kun je iets doen aan het geluid?
- Kun je 'het programma' stopzetten?
- Waar speelt het kijken zich af?
- Wie kijken er met je mee?
- Zit je altijd vooraan?
- Stoor je 'het programma' door lawaai te maken of veel te bewegen?
- Geef je applaus na afloop?

Sprookjes: doen

Waslijn

Knip uit een stevig stuk papier een driehoekig vlaggetje. Maak hierop een tekening over een sprookje of over de voorstelling.

Hang alle vlaggetjes naast elkaar aan een sprookjeswaslijn in de klas.

Of... maak grote letters van papier en teken hierop voorwerpen die beginnen met deze letter en die iets met een

sprookje of de voorstelling te maken hebben. Bijvoorbeeld de appel van Sneeuwwitje op de A, de boze wolf op de B, cola voor grootmoeder op de C en Doornroosje op de D. Hang alle letters aan de waslijn of op een prikbord.

Sprookjes: weten

De sprookjeswereld wordt bewoond door vaak terugkomende verhaalfiguren, zoals:

- Koningen, prinsen en prinsessen. Waarbij de prins meestal het leven van de prinses redt.
- Elfen, kabouters, draken en geesten. Die niet altijd even behulpzaam zijn.
- Heksen, feeën en tovenaars in alle soorten en maten.
- Sprekende dieren, zoals de wolf uit Roodkapje of de wolf en de zeven geitjes.

- Kinderen die vaak door slim of dapper te zijn problemen oplossen. Soms met raad en daad geholpen door een elf, een fee of een oude wijze man.

Opvallend is dat de hoofdpersonen vaak geen echte naam hebben. Hebben ze dat wel, dan wijst deze meestal op een bepaalde eigenschap (Sneeuwwitje, Roodkapje, Goudlokje...) of de naam is juist heel gewoon (Hans en Grietje). Daarmee staat de gewone mens centraal.

Sprookjes volgen vaak hetzelfde soort patroon:

- Een wanhopige, eenzame jonge man of vrouw,
- verbannen uit het ouderlijk huis,
- wordt na verschillende testen en tegenslagen,
- gered door of herenigd met iemand die hij of zij liefheeft.

Assepoester en *BontePels* zijn mooie voorbeelden van dit patroon.

Vorbereiding 2

Uit de voorstelling *BontePels* (foto: Jan Schartman)

Ben je nog niet uitgepraat over theater? Of ken je iemand die nog nooit naar theater is geweest? Vertel dan iets over jouw eigen ervaring.

- Welke voorstelling heb je ooit gezien?
- Wat kun je over de voorstelling vertellen? Hoe was het?

- Wat vond je het mooist of stomst? Waarom?
- Waar vond het plaats?
- Waren er veel mensen?
- Droegen de acteurs kostuums? Waarom doen ze dat?
- Was er een decor? Is dat er altijd?
- Ken je nog andere theatervormen, zoals een concert of straattheater?

Thema: dapper

In sprookjes moeten de hoofdpersonen vaak dapper of moedig zijn. Ze worden getest in allerlei lastige situaties, die niet alledaags zijn. In dit sprookje geldt dat ook voor *BontePels*.

Als jong meisje moet ze leren leven met de dood van haar moeder en de wanhoop van haar vader. Maar als op een dag haar vader te ver gaat door met haar

te willen trouwen, komt het aan op haar dapperheid. Ze komt op een slimme manier in opstand. Helaas is het lot haar niet gunstig gezind. Ze moet daarom vluchten en alles achterlaten.

BontePels komt in een vreemd, eng bos, waar ze moet zien te overleven. Ook al lijkt niemand haar te kunnen helpen, ze geeft de moed niet op.

Als het ergste achter de rug is, ontmoet ze een prins. Hoewel hij haar - vanwege haar uiterlijk - in het begin op afstand houdt, durft zij toch het initiatief te nemen om het hart van de prins te veroveren. *BontePels* blijft geloven in haar schoonheid en kracht.

Auke Reuvers
(klarinet) en
Nico-Jan Beckers
(accordeon)

Voorbereiding 3

Kunst snappen is lang niet altijd makkelijk. Wanneer is iets een meesterwerk? Wanneer vind je iets mooi of juist lelijk? Kunst stelt vaker vragen dan dat het antwoorden geeft. Soms voelt de één deze vragen wel en de ander niet. Kun je oefenen om meer uit kunst te halen? Ja hoor, dat kan!

Rood Verlangen daagt je uit om kunst te ondergaan. Zij stelt met haar voorstellingen vragen waar niet altijd di-

rect een antwoord op is. Daarom wordt soms een wat moeilijker taal gebruikt of vinden er onlogische gebeurtenissen plaats. En soms wordt een deel van de informatie zelfs verzwegen, dan moet je fantasie aan het werk. Daarmee laat een voorstelling zich niet altijd meteen snappen, maar spreekt het je wel aan op je gevoel en je vermogen om vragen te stellen.

Rood Verlangen maakt voorstellingen voor de jongste kinderen waarbij ze hen vooral willen 'vervoeren'. Of de kinderen het verhaal van de voorstelling na afloop kunnen navertellen, vinden de theatermakers niet het belangrijkste.

Rood Verlangen probeert vooral die jongste kinderen tijdens een voorstelling de emoties in het 'hier en nu' te laten meebelevan.

Uit de voorstelling

- Hé, wat moet dat! riep BontePels. De prins schrok en schoot achterover.

- Oh, sorry, zei BontePels halfwakker, ik sliep.

- Je bent helemaal geen dier, zei de prins.

- Een dier? Waarom zou ik?

- Nou ja... die jas... en je gezicht...

- Mijn gezicht?

- Ja, helemaal zwart.

BontePels wreef langs haar gezicht. Het zat helemaal onder het zand.

- Hoe komt dat? vroeg de prins.

- Dat moet vannacht zijn gebeurd. Ik ben gevluht en toen gevallen...

- Gevluht? Waarom?

- Oh, dat is een lang verhaal, zei BontePels wazig. Iets met een vader... en een moeder...

Sprookjes: doen

Boom

Plaats een mooie tak in de klas. Spuit hem zilver of goud, hang er lampjes in en zet hem in een emmer zand.

Versier de boom door er allerlei voorwerpen in te hangen, zoals:

- Letters

Knip alle letters uit het woord SPROOKJES-BOOM of de zin ER WAS EENS uit papier. Versier de letters met glitter of een goud- of zilver-schrijvende pen.

- Voorwerpen

Zoek thuis naar voorwerpen die met een sprookje of de voorstel-

ling te maken hebben. Vind je niks? Knutsel dan zelf iets moois en hang het in de boom.

- Boomblaadjes

Knip uit wit of gekleurd papier grote boomblaadjes. Maak op het blad een tekening of schrijf er een sprookjeswoord of een mooie zin uit een sprookje op.

Thema: op reis

BontePels groeit op in een land waaruit ze op een bepaald ogenblik moet vluchten. Via een spannende tocht door een vreemd bos komt ze uiteindelijk in een ander land. Kortom: ze heeft een reis gemaakt van haar vertrouwde omgeving de wijde wereld in.

Maar zoals vaker in sprookjes loopt zo'n reis parallel met een innerlij-

ke reis. Meestal is dat een reis van kind zijn naar volwassen worden.

Bontepels werd als een prinses geboren en beschermd opgevoed. Doordat ze moest vluchten, is haar situatie veranderd: ze slaapt onder een boom, gehuld in een dierenjas en met haar gezicht zwart van het zand. Ze lijkt meer op een zwerver dan een

prinses. Deze reis van het hemelse naar het aardse staat symbool voor het leren kennen van je werkelijke, innerlijke gevoelens. Gevoelens die los staan van je afkomst, status en rolpatronen.

De reis van BontePels eindigt in de wereld waar ze vandaan kwam: het paleis van haar geliefde prins.

Thema: wonderen

In sprookjes gebeuren vaak wonderen. Per slot van rekening zijn het verhalen over niet alledaagse situaties, die om niet alledaagse oplossingen vragen. Zoals in de mythe speelt het bovennatuurlijke daarbij een belangrijke rol.

Ook het verhaal van BontePels is niet zonder wonderen.

Als BontePels haar vader voor het blok zet met het vragen van drie onmogelijke jurken, herinnert de koning zich ineens een tove-

naar. Dit kromgegroeide geval weet met een beetje inspanning de jurken te laten verschijnen. Het zijn wel drie wonderlijke jurken: ze passen je alleen als je gelukkig bent.

Op het moment dat BontePels in het koude bos bang is te zullen sterven, komt een wonder háár heel goed van pas. Als ze ontwaakt uit een korte slaap hangt er een warme jas aan de tak van een boom. Een bonte jas gemaakt van pels. Wie zou die gemaakt hebben?

Vorbereiding 4

Een vertelvoorstelling is niet hetzelfde als een musical of toneelstuk. De verteller is meestal alleen en vertelt zijn verhaal. Heb jij wel eens een verhaal vertelt? Denk je dat je het durft? Laat maar eens horen!

- Wat heb je vandaag als eerste gedaan? En Daarna?

- Waar zijn je schoenen in hun hele schoenenleven al geweest?
- Wat hebben je handen vandaag meege maakt?
- Wat gebeurt er op die ene tekening in het boek dat je nu leest?

Tijdens de voorstelling

Elke voorstelling wordt gemaakt door twee belangrijke groepen:

1. de spelers, die op het podium staan
2. en het publiek dat in de zaal zit.

Moet iedereen iets doen dan? Ja, eigenlijk wel.

De spelers spelen en vertellen hun verhaal. En jij? Jij luistert en kijkt. Als de spelers er een potje van maken, vind jij de voorstelling vast heel stom. Maar als jij slecht luistert en

kijkt, hebben de spelers (en andere mensen in de zaal) daar last van. Een mooie voorstelling maak je dus samen!

Goed luisteren en kijken doe je door aanwezig te zijn zonder dat te laten merken. Je loopt niet door de zaal, je kraakt niet met papiertjes, je belt niet met je mobieltje, je frummelt niet aan het klittenband van je schoenen en je kletst niet met de mensen om je heen.

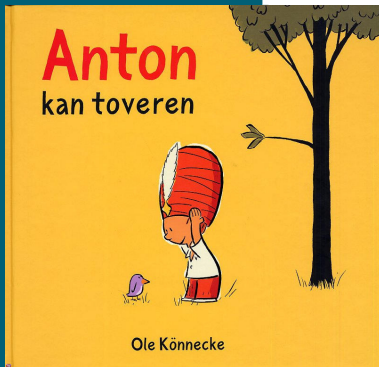
Mag je dan helemaal niks tijdens een voorstelling?

Natuurlijk wel. Het verhaal kan je ontroeren, het kan spannend zijn of heel grappig. Al die emoties mag je beleven en tonen.

De spelers vinden het fijn om te zien dat de voorstelling je raakt.

Lezen

In januari/februari 2009 speelde Rood Verlangen de voorstelling BontePels voor het eerst in een serie voor de basisscholen van Hengelo (O). Dit viel samen met de Nationale Voorleesdagen. Onderstaande titels waren genomineerd voor Prentenboek van het Jaar 2009.

1. Welterusten Dikkie Dik / Jet Boeke (Gottmer)
2. Muis in het ziekenhuis / Lucy Cousins (Leopold)
3. Eén muisje kan geen optocht zijn / Lida Dijkstra (Gottmer)
4. Broertjes / Mylo Freeman (Maopé)
5. Balotje op vakantie / Yvonne Jagtenberg (Leopold)
6. De Lamboeroe / Diana Kimpton (De Vries-Brouwers)
7. Anton kan toveren / Ole Könnecke (Gottmer)
8. Aankleden met Fien en Milo / Pauline Oud (Clavis)
9. Mijn trui / Audrey Poussier (Van Goor)
10. Waar is papa / Marianne Witvliet (Mozaïek Junior)

Na de voorstelling

Heb je van de voorstelling genoten? Wil je je gedachten en gevoelens over wat je hebt gezien delen?

Heel goed, want er zijn vast klasgenootjes die hetzelfde hebben gevoeld, of juist iets heel anders. Of ze hebben iets gezien dat jou niet is opgevallen. Misschien heb je een vraag en weet iemand het antwoord. Ga er maar eens goed voor zitten en...

- Praat over de voorstelling
- Praat over de thema's dapper, op reis, drie en wonderen
- Lees sprookjes of luister naar een muzikale vertelling
- Maak een tekening of ander kunstwerk over de voorstelling
- Speel of vertel een stukje na, samen of alleen

Ook in liedjes komen getallen vaak voor. Ken je deze al?

- Drie kleine kleutertjes
- Drie maal drie is negen
- Eén, twee, in de maat
- Eén, twee, kopje thee
- Eén, twee, drie, vier
- Ik zag twee beren
- Iene miene mutte
- Zeven kikkertjes

Thema: drie

In veel sprookjes speelt het getal 3 een belangrijke rol. Er zijn bijvoorbeeld 3 broers, of 3 reuzen, of 3 moeilijke opdrachten. Ook in het verhaal van BontePels kom je de 3 een paar keer tegen.

BontePels krijgt 3 bijzondere jurken: een

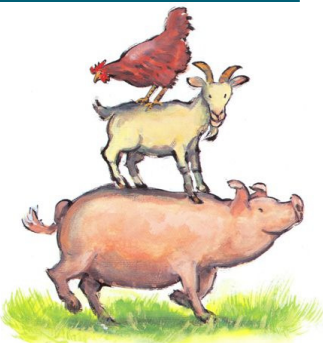
jurk van zonnestrallen, een jurk van maneschijn en een jurk van sterrenglans.

BontePels gaat 3 keer naar een feest om de prins te ontmoeten.

BontePels heeft 3 gesprekken met de prins vlak voordat het feest begint.

BontePels moet 3 keer afscheid nemen: afscheid van haar lieve moeder die sterft, van haar vader die met haar wil trouwen en van haar eigen prinsesbestaan.

Pas als BontePels als een dier heeft geleefd, kan ze een nieuwe weg inslaan.

Sprookjes: praten en lezen

De vier thema's van Bonte-Pels komen ook in veel andere sprookjes voor. Lees deze sprookjes uit het boek

Grootmoeders grote oren... en praat over hoe de thema's hierin worden verwerkt.

Dapper

- De gelaarsde kat
- Hans en Grietje
- Duimelijntje
- Het lelijke jonge eendje
- Assepoester
- Het dappere snijdertje
- De Bremer stadsmuzikanten

- De kleine zeemeermin
- Klein Duimpje
- De tondeldoos

Op reis

- De gelaarsde kat
- Duimelijntje
- Het lelijke jonge eendje
- De witte slang
- Het standvastige tinnen soldaatje
- De Bremer stadsmuzikanten
- Tafeltje dek je, ezeltje strek je, knuppel uit de zak!
- Gelukkige Hans

Wonderen

- De gelaarsde kat

- De twaalf broers
- De witte slang
- Assepoester
- De kleine zeemeermin

Drie

- De gelaarsde kat
- Duimelijntje
- De witte slang
- De tondeldoos
- Het dappere snijdertje
- Repelsteeltje
- Sneeuwwitje
- Tafeltje dek je, ezeltje strek je, knuppel uit de zak

Internet

www.nationalevoorleesdagen.nl

- Kerntitels voorleesdagen
- Voorleestips
- Tips voor een voorleesontbijt

www.kinderpleinen.nl

- Klik op *Nationale Voorleesdagen* 2009 voor informatie en suggesties
- Klik op *Sprookjes* voor informatie en suggesties

www.denjobi.com/voorlezen/

- Kijk en luister sprookjes

www.roodverlangen.nl

- Het gezelschap en al haar voorstellingen

Luisteren

Muzikale vertellingen van Bart Moeyaert

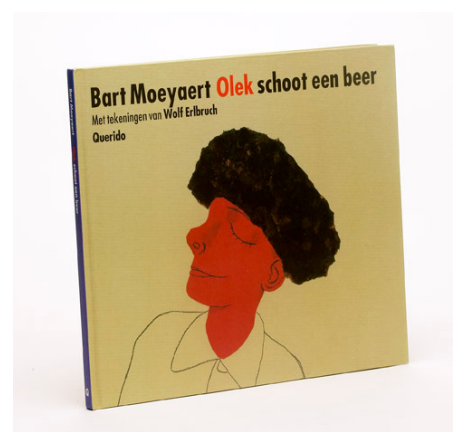
- Luna van de Boom
- De Schepping
- Olek schoot een beer en kwam met een veer op zijn muts weer thuis

Kinderopera's van Frank Groothof

- Zeven beroemde opera's bewerkt voor kinderen

Muzikale sprookjes

- Peter en de Wolf (Prokofiev)
- De geschiedenis van de soldaat (Stravinsky)
- L'histoire de Babar (Poulenc)

BontePels

Uit de voorstelling BontePels
(foto: Jan Schartman)

Om te noteren

Mijn groep gaat naar **BontePels** op

Dag: _____

Tijd: _____

Locatie: _____

Niet vergeten!

- Voor groep 1-4
- Duur ca. 40 minuten
- Rood Verlangen is ca. een uur voor aanvang aanwezig
- Contactpersoon voor opvang van de spelers
- Houd rekening met een op- en afbouwtijd
- Speelplek in een afgesloten speellokaal of een rustige hal
- Tochtvrije zaal van min. 18 graden Celsius
- Voorkom storende geluiden van buiten, bijv. schoolpauzes
- Speelvlak van min. 6m diep x 6m breed
- Zet zelf alvast banken/stoelen/tafels klaar (geen matten)
- Tribunegewijs opbouwen, Rood Verlangen helpt graag
- Jassen blijven buiten de zaal
- Wees op tijd!

